

RUBRİK HAZIRLAMA REHBERİ

*Eğitim-Öğretim Koordinatörlüğü
Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu*

MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ

Eğitim-Öğretim Koordinatörlüğü

Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu

RUBRİK HAZIRLAMA REHBERİ

2025

Önsöz

Malatya Turgut Özal Üniversitesinin değerli akademik personeli,

Eğitim-öğretim süreçlerimizin kalitesini sürekli artırmak ve öğrencilerimize uluslararası standartlarda bir eğitim deneyimi sunmak en temel misyonumuzdur. Bu misyon doğrultusunda, öğrenme-öğretme ve ölçme-değerlendirme faaliyetlerimizin sistematik, şeffaf ve güvenilir olması büyük önem taşımaktadır.

Hazırlanan bu kılavuz, rubriklerin hazırlanmasında siz değerli akademisyenlerimize rehberlik etmek amacıyla oluşturulmuştur. Rubrikler, dersin öğrenme çıktıları ile bu çıktıları ölçmeye yarayan performans görevleri arasında köprü kurarak, ölçme ve değerlendirme süreçlerimizin geçerliliğini ve güvenilirliğini artıracaktır. Bu kılavuzun, üniversitemizin eğitim kalitesine önemli bir katkı sağlamasını temenni ederiz.

Saygılarımızla,

Malatya Turgut Özal Üniversitesi

Eğitim-Öğretim Koordinatörlüğü

Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu

İçindekiler

1. Giriş

2. Amaç ve Gerekçe

3. Rubrik Hakkında Kuramsal Bilgi ve Kullanım Biçimleri

4. Senaryo: Temel Piyano II Dersi

4.1 Adım 1: Dersin Öğrenme Çıktıları

4.2 Adım 2: Ölçme Aracının Belirlenmesi

4.3 Adım 3: Rubrik Kriterlerinin ve Düzeylerinin Belirlenmesi

4.4 Adım 4: Rubrik Tablosunun Oluşturulması (Detaylı Örnek Matris)

4.5 Adım 5: Örnek Geri Bildirim Şablonu

5. Sonuç ve Öneriler

1. Giriş

Rubrikler (dereceli puanlama anahtarları), ölçme-değerlendirme alanında öğrenci performansını önceden belirlenmiş kriterler ve performans düzeyleri çerçevesinde değerlendiren araçlardır. Rubriklerin tarihsel gelişimi, öğrenme çıktıları temelli eğitim yaklaşımının öne çıkmasıyla hız kazanmıştır. 20. yüzyılın sonlarından itibaren öğrenci merkezli öğrenme ve kalite güvencesi anlayışı ile birlikte, rubrikler yükseköğretimde yaygın şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Rubriklerin eğitimdeki rolü çok boyutludur. Öğrenciler açısından rubrikler, hangi ölçütlere göre değerlendirileceklerini önceden bilmelerini sağlar. Bu durum şeffaflık ve adalet ilkelerini destekler. Ayrıca öğrenciler, öz değerlendirme ve akran değerlendirme yapma fırsatı bulur. Öğretim elemanları açısından rubrikler, değerlendirmede tutarlılığı artırır, ayrıntılı geri bildirim sağlar ve dersin amaç-çıktı-ölçme uyumunu güçlendirir. Kurumsal açıdan ise rubrikler, kalite güvence sistemlerinde ve akreditasyon süreçlerinde kanıt niteliği taşır.

Rubrikler farklı türlerde kullanılabilir: analitik rubriklerde her kriter ayrı ayrı değerlendirilirken, holistik rubriklerde performans bütünsel olarak puanlanır. Ayrıca süreç, ürün ya da performans odaklı uygulamalarda esnek biçimde uyarlanabilir. Bu çeşitlilik, rubrikleri hem sanat ve tasarım gibi performans temelli alanlarda hem de sosyal ve fen bilimleri derslerinde etkili bir değerlendirme aracı haline getirmektedir.

2. Amaç ve Gerekçe

Amaç

Bu kılavuzun amacı, Malatya Turgut Özal Üniversitesi'nde ders bazlı ölçme ve değerlendirme süreçlerinde rubriklerin etkili biçimde kullanılmasına rehberlik etmektir. Böylece öğretim elemanları dersin öğrenme çıktılarıyla uyumlu, şeffaf ve güvenilir ölçme araçları geliştirebileceklerdir.

Gerekçe (Mevzuata Dayalı)

- TYYÇ, öğrenme çıktılarının ölçülmesini ve belgelenmesini zorunlu kılar.
- Üniversitelerin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin mevzuatı objektiflik, şeffaflık ve tutarlılık ilkelerini vurgular.
- YÖKAK kalite güvencesi standartları, rubriklerin kurum içi ve dışı değerlendirmelerde kanıt olarak kullanılmasını gerekli kılar.

3. Rubrik Hakkında Kuramsal Bilgi ve Kullanım Biçimleri

Rubrikler, performans görevlerinin yanı sıra yazılı ödevler, projeler, sunumlar ve portfolyolar gibi çok çeşitli değerlendirme türlerinde kullanılabilir. Öğretim sürecinde rubriklerin

kullanımı sadece not verme amaçlı değil, aynı zamanda öğrenme sürecini destekleyici bir araç olarak da önemlidir. Öğrenciler, rubrikler sayesinde güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanlarını görebilirler.

Rubriklerin kullanım biçimleri:

- ****Biçimlendirici (formative) kullanım:**** Öğrenciye sürekli geri bildirim sağlar.
- ****Sonuç (summative) kullanım:**** Dönem sonu ya da final değerlendirmelerinde not verme amacıyla kullanılır.
- ****Öz-değerlendirme ve akran değerlendirme:**** Öğrencilerin kendi öğrenmelerini gözlemlemeleri ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirmeleri için güçlü bir araçtır.

4. Senaryo: Temel Piyano II Dersi

4.1 Adım 1: Dersin Öğrenme Çıktıları

1. Legato tekniğine ek olarak staccato tekniğini uygular.
2. Parmak alıştırmaları yapar ve düzeyine uygun dizileri ve kadansları çalar.
3. Repertuar öğrenimine yönelik stratejik çalışmalar uygular.
4. Düzeyine uygun deşifre yapar.
5. Küçük ölçekli parçaları müzikal analiz açısından inceler.
6. Düzeyine uygun eserleri müziksel ifade unsurlarını dikkate alarak çalar.
7. Çeşitli dönemlere ait düzeyine uygun küçük ölçekli eserleri seslendirir.

4.2 Adım 2: Ölçme Aracının Belirlenmesi

Ölçme aracı olarak performans görevi ve jüri değerlendirmesi seçilmiştir. Öğrenci repertuar icrası, deşifre ve müzikal analiz görevlerini yerine getirir. Analitik rubrik kullanımı tercih edilmiştir.

4.3 Adım 3: Rubrik Kriterleri ve Düzeyleri

Değerlendirme kriterleri şunlardır:

- Teknik İcra (Legato/Staccato)
- Deşifre Doğruluğu ve Akıcılık
- Müziksel İfade (Dinamik, Frase, Agogik, Pedal)
- Repertuar ve Stil Uygunluğu
- Analiz ve Çalışma Stratejisi

Her kriterin ağırlıkları dersin öğretim elemanı tarafından belirlenir. Bu kriterler, öğrencinin hem teknik hem de sanatsal yönünü değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

4.4 Adım 4: Rubrik Tablosunun Oluşturulması (Detaylı Örnek)

Kriter	Ağırlık	1 Başlangıç	2 Gelişmekte	3 Yeterli	4 İleri / 5 Ustalaşmış
<i>Teknik İcra</i>	%25	<i>Artikülasyon sık hatalı, koordinasyon zayıf.</i>	<i>Legato/staccato kısmen doğru, birçok hata.</i>	<i>Genel olarak doğru, birkaç hata.</i>	<i>Akıcı ve kontrollü, çok az hata / Hatasız, ustalaşmış.</i>
<i>Deşifre</i>	%20	<i>Akıcılık yok, çok hata.</i>	<i>Yavaş, birçok hata.</i>	<i>Genel olarak doğru, birkaç hata.</i>	<i>Akıcı, az hata / Çok akıcı, hatasız.</i>
<i>Müziksel İfade</i>	%25	<i>Dinamikler yok, pedal kontrolsüz.</i>	<i>Temel dinamikler var ama tutarsız.</i>	<i>Dinamikler ve ifade çoğunlukla doğru.</i>	<i>Zengin nüanslar / Üst düzey ifade, stile mükemmel uyum.</i>
<i>Repertuar & Stil</i>	%10	<i>Uygun değil.</i>	<i>Kısmen uygun.</i>	<i>Uygun seviye.</i>	<i>İyi seçilmiş / Çok uygun, üst düzey stil uyumu.</i>
<i>Analiz & Strateji</i>	%20	<i>Analiz yok/yanlış.</i>	<i>Yüzeysel.</i>	<i>Temel analiz doğru.</i>	<i>Derinlikli / İçgörülü, sistematik strateji.</i>

4.5 Adım 5: Örnek Geri Bildirim Şablonu

Öğrenci Adı:

Güçlü Yönler:

Gelişim Alanları:

Öneriler:

5. Sonuç ve neriler

Bu rehber, rubrik hazırlama sürecini ayrıntılı biçimde ve somut bir senaryo üzerinden açıklamaktadır. Rubrikler, dersin öğrenme çıktılarının ölçülmesinde güvenilir ve geçerli bir yol sunar. Öğretim elemanlarının bu kılavuzu izleyerek rubrik geliştirmeleri, hem ders içi hem de program düzeyinde kaliteyi artıracaktır.